

АРХІТЕКТУРНА РЕНОВАЦІЯ БАЛЬНЕОЛОГІЧНОГО КУРОРТУ КУЯЛЬНИК м. ОДЕСА

Савицька О.С., к.арх., професор; Кисельова Г.В., старший викладач
(кафедра містобудування)

Курорт «Куяльник» був заснований у 1833 році за тринадцять кілометрів від Одеси, біля підніжжя Жевахової гори. Будинки трохи віддалік грязелікарні будувалися як престижні приватні дачі та пансіонати. Освоєння багатств Куяльника розпочав лікар Ераст Андрійвський – лиман ще довго носив його ім'я. Він зумів переконати міську владу, що лікарня з унікальною методикою оздоровлення тут абсолютно необхідна і в майбутньому принесе добрий дохід. Місто викупило ділянку у власника землі у міжлиманні князя Жевахова під амбітне будівництво курорту. Після від'їзду Андрійвського з Одеси розпочався наступний важливий етап у розвитку курорту. Він пов'язаний з одним із зачинателів одеської курортології Олексієм Бертенсоном - він орендував у 1868 куяльницьку купальню на 12 років.

Доктор Яхімович, власник одного з найпрестижніших приватних пансіонатів, писав: «Щороку приносив нові покращення та вдосконалення як у лікувальному відношенні, так і щодо гігієнічних зручностей та повсякденного комфорту». Вже 1873 року потрапити сюди можна було поїздом.

Враховуючи величезний рекреаційно-лікувальний потенціал, уряд УРСР визнав у 1985 році Куяльницький оздоровчий комплекс курортом загальнодержавного значення та затвердив, відповідно до тогочасної нормативної бази, межі зони його санітарної охорони. Тоді ж було введено в експлуатацію величезний басейн із лікувальною рапою, оснащений діагностично-лікувальною апаратурою поліклініка, яка обслуговувала три санаторії оздоровчого комплексу, було відкрито перший на півдні України широкоформатний кінотеатр. Щороку найбільший рекреаційний центр надавав санаторно-курортні послуги 15-18 тисяч пацієнтів.

Нажаль сьогодні курорт потребує заходів відновлення та модернізації лікувально-оздоровчих об'єктів. Такі засоби архітектурної реновації могли б наблизити курорт до рівня сервісу, якого досягли на подібному ізраїльському курорті «Мертве море». Адже Куяльник розташований в унікальній геологічній та біологічній структурі, що виникла у найнижчій географічній точці України (на 6 метрів нижче рівня моря) та утворює неповторні у масштабах планети біогеоценози.